

Tegneby sparbank, 1935

Projektarbete
Digitising Cultural Heritage Material

Agnes Malm VT21
Högskolan i Borås

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning.....	3
Syfte.....	3
Metod	3
Planering och förberedelser.....	3
Utrustning	4
Capture	4
Hantering	4
Metadata.....	5
Publicering	6
Bevarande.....	6
Arbetstid	7
Argumentation för relevans.....	7
Kritisk analys och argumentation för metodval	8
Slutsats	11
Referenser	12
Bilaga 1: Metadata bilder.....	13

Inledning

På 1870-talet byggde sjökapten Hans Hermansson född 1835 ett hus på de gamla ”Almeåkrarna” på Nösund, Orust. Tegneby sparbank, sedermera Orusts sparbank hade sina lokaler i huset mellan 1909 och 1998 (Hallberg, 2001). 1935 gjordes en om- och utbyggnad av banklokalen och från den renoveringen finns dokument som brev, arbetsbeskrivningar, ritningar och foton bevarade. Alla dessa är ritade och skrivna för hand eller på skrivmaskin på tunna ömtåliga papper. För att bevara och göra dessa dokument tillgängliga har de digitalisrats inom ramen för detta projektarbete.

Syfte

Syftet med projektet är att digitalisera dokumenten för bevarande och tillgängliggörande för framtiden.

Metod

Materialet för detta digitaliseringsprojekt består av maskin- och handskrivna texter samt fotografier och ritningar. De maskinskrivna texterna är inte digitala från början utan har skrivits på analog skrivmaskin. Projektet fokuserar huvudsakligen på texter men foton och ritningar finns med som komplement till texterna. Till hjälp för att planera och utföra detta projekt har guidelines för digitaliseringsprojekt från Federal Agencies Digitization Guidelines Initiative (FADGI) konsulterats. FADGI (2011) presenterar en överblick av alla aktiviteter i ett digitaliseringsprojekt, från planering till efterarbete. Aktiviteterna delas upp i administrativa och operativa aktiviteter och beskrivs i olika faser; planering, pre-digitalisering, digitalisering och post-digitalisering.

Metodval för själva digitaliseringen av materialet, det vill säga skapandet av de digitala objekten, baseras på vilken typ av dokument som ingår i projektet, således har olika metoder använts för olika dokument. Nedan presenteras varje steg i processen med detaljer och metoder för varje steg.

Planering och förberedelser

Allt material som digitaliseras är från egen samling. Till att börja med inventerades materialet och dokumenten som skulle inkluderas i digitaliseringsprojektet valdes ut. Alla textdokument som fanns tillgängliga om utbyggnaden av banken inkluderades. De fotografier som inkluderades var fotografier från det färdiga resultatet av ombyggnaden. Fotografier med personer på exkluderades av etiska och juridiska skäl. De ritningar som valdes ut för digitalisering var de som relateras till i textdokumenten. Dokumenten delas in i fyra kategorier; arbete och material, brev, ritningar och fotografier. Digitaliseringsprojektet fokuserar på textdokumenten. Foton och ritningar utgör ett komplement till texterna för att skapa en helhet och sätta alla dokument i ett sammanhang.

Utrustning och datorprogram för digitaliseringsprojektet installerades, se under rubrik *Utrustning* i detta kapitel.

Övriga förberedelser bestod i att studera litteratur, dels om digitalisering och dels om bankens historia och fakta om utbyggnaden.

Lagliga och etiska ställningstaganden

Alla personer som namngivits i brev och dokument är avlidna och inga känsliga uppgifter ingår i dokumenten. Inga personer förekommer på fotografier.

Operativa förberedelser

Vissa dokument satt ihop med häftklamrar eller gem. Dessa förbereddes för digitalisering genom att häftklamrarna respektive gemen varsamt avlägsnades. De sattes även tillbaka varsamt för att inte förstöra dokumenten. Gemen och häftklamrarna var rostiga så de lämnade vissa spår på dokumenten som syns i de digitala kopiorna.

Utrustning

Utrustningen som används är en A4-scanner av märket HP Photosmart C4700 och en digital systemkamera av märket Canon EOS 550D. För Optical Character Recognition (OCR) användes programmet Abbyy FineReader. Alla texter har kodats med Text Encoding Initiative (TEI P5) med programmet Oxygen XML editor. Webbplatsen där projektet publiceras är gjord med hjälp av webbutvecklingsplattformen Wix. Projektet lagras i ett repozitorie på den webbaserade lagringstjänsten Github.

Capture

Capture är processen då digitala bilder skapas för att representera originaldokumenten. Capture-momentet skapar så kallade faksimilkopior av dokumenten. Digitaliseringssprojektet omfattar totalt 28 bilder. Det är nio brev på mellan 1 och 3 sidor som representeras av en bild per sida, tre ytterligare textdokument även dom mellan 1 och 3 sidor, två fotografier och fem ritningar. De flesta av dokument har fångats med scanner med undantag från de som hade större format än vad som tillåts i scannern, de har i stället fotograferats.

Scanning

Scanningen gjordes i färg med upplösningen 300 dpi för texter och 600 dpi för fotografier, bilderna sparades som TIFF-filer.

Fotografering

Fotograferingen gjordes i ett rum utan insläpp av naturligt ljus. Rummet hade ljusa väggar och lysrörssarmatur som ljuskälla för att få så jämn och konstant ljussättning som möjligt. Bakgrunden för dokumenten var en neutral gulvit färg. Kameran satt fast på ett stativ riktad rakt ner mot dokumenten som fotograferades. Alla foton togs med färgrymd RGB och är sparade som TIFF-filer.

Hantering

Alla textdokument har gjorts om till maskinläsbar text i xml-format med Text Encoding Initiative (TEI) som mark up Language. För att få fram rena textfiler av originaldokumenten att märka med TEI har Optical Character Recognition (OCR) använts för maskinskrivna texter och de handskrivna textdokumenten transkriberades manuellt till textfil.

OCR

De maskinskrivna breven är analyserade med OCR-verktyget Abbyy FineReader. Texterna har med verktyget transkriberats till ren textfil. Texterna har kontrollerats i efterhand och fel har korrigerats för att de ska stämma exakt med originaltexten. Korrektheten i OCR-verktygets resultatet varierade. Något behövde korrigeras i samtliga dokument, vissa dokument hade hög felgrad och det berodde på originaltextens utförande. I dokumenten med hög felgrad hade många ändringar gjorts i originaldokumenten vilket gjorde att textraderna var ojämnt utskrivna och i vissa fall suddiga. Eventuella stavfel i originalen är inte korrigerade.

De rena textfiler har därefter kodats i xml med xml-editorn Oxygen. Xml-kodningen är gjord för att göra texterna maskinläsbara och därmed sökbara. Texternas korrekthet i förhållande till originalen har därför ansetts viktig varför mycket arbete efter OCR-proceduren prioriterats.

Kodning

Den rena texten har kodats i xml med TEI P5 som mark up language för att bli maskinläsbar. Under arbetets gång har TEI P5 guidelines (2014) konsulterats och beslut om vilka element och attribut som används har baserats på dessa guidelines. Xml-versionen ska representera originalet i både innehåll och struktur och har därför delats upp i liknande stycken och rubriker som förekommer i originaldokumenten. Varje dokument har sparats som enskilda xml-filer. Under elementet <serieStmt> (serie statement) finns länkar till xml-transkriptioner av dokument av samma författare. De brev och texter med samma författare ingår alltså i en serie. Stavfel i dokumenten är inte korrigerade. Ändringar och överstrykningar som gjorts av författaren i originaldokumenten har noterats med elementen (delete) och <add> (addition) samt <gap> i de fall då texten som raderats varit oläsbar. Handskrivna inslag i maskinskrivna brev har transkriberats till maskinläsbara men märkts med attributet rend och *handwritten*, det vill säga handskrivet, som värde.

XSLT

För att de kodade texterna i xml-format ska gå enkelt att läsa för människor i den version som publiceras på internet har filerna transformerats till html-filer. Det har gjorts med hjälp av eXtensible Style Sheet Language - Transformation (XSLT). En XSL-stilmall har skapats och anpassats efter originaldokumenten. I utformningen av stilmallen har endast de element som ansetts relevanta för publicering inkluderats. Fokus har varit på det visuella innehållet medan andra element med exempelvis metadata har exkluderats. Den datan går att få tillgång till via xml-filerna, som även dom publiceras för nedladdning.

Faksimilbilderna, fotografierna och ritningarna har inte redigerats utan sparats som de är som TIFF-filer. Dock gjordes kopior i jpeg-format för webbpublicering.

Metadata

Metadata till textdokumenten är dokumenterad i TEI headern. Den metadata som dokumenteras om källdokumenten är dels hämtad från dokumenten själva samt från Tegneby sparbanks minnesskrift av Carl Andersson (1937). Denna metadata sätter dokumenten i ett sammanhang. Övrig metadata rör de digitaliserade versionerna av dokumenten och digitaliseringssprocessen.

För textdokumenten som digitaliseras presenteras information om avsändare och mottagare, datum, kortfattad information om innehåll, information om hur originaldokumentet skrivits; för hand eller med skrivmaskin samt hänvisning till andra brev brev eller dokument av samma författare.

Metadata för de digitaliserade bilddokumenten, det vill säga ritningarna och fotografierna, är dokumenterad enligt IPTC Photo Metadata standard. IPTC Photo Metadata är ett schema för att strukturera information och egenskaper hos fotografier så att de beskrivs på ett optimalt sätt för att öka tillgänglighet och användbarheten hos fotografierna (IPTC, 2021). Metadatan har dokumenteras med fri text eller kontrollerade vokabulär beroende på vad som enligt IPTC:s guidelines varit lämpligast för respektive kategori. De kontrollerede vokabulär som användes var; *Digital Source Type URI*: <http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/> och *Subject Code URI*: <http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/>.

Teknisk metadata om bilderna finns inkluderade i bildfilerna för alla faksimilkopior. Det är den data som automatiskt tillagts filerna i samband med scanning eller fotografering. Övrig metadata enligt IPTC Photo Metadata standard för bilddokumenten hittas i bilaga 1 i denna rapport.

Publicering

Delar av digitaliseringssprojektet är publicerat på en webbplats som gjorts med hjälp av webbutvecklingsplattformen Wix. Det som publiceras är faksimil-kopior av originaldokumenten i JPEG-format samt nedladdningsbara filer med texterna i xml-format. I anslutning till faksimilkopiorna finns även texterna i transkriberad form publicerade. Xml-filerna har då transkriberats till html-format som är mer anpassat för det mänskliga ögat jämfört med xml-text.

Webbplatsen hittas här: <https://projectwork21.wixsite.com/my-site>

På webbplatsen finns en del av metadatan publicerad tillsammans med de digitaliserade versionerna av dokumenten. Den har valts ut utifrån vad som är intressant ur användarsynpunkt och för att sätta dokumenten i ett sammanhang samt för att göra dokumenten sökbara.

På webbsidan där de digitaliserade dokumenten publiceras är dokumenten uppdelade i fem kategorier; Arbete och material, Brev, Fotografier, Ritningar samt Filer. I kategorin filer finns de kodade texterna i xml-format tillgängliga för nedladdning.

Mål och syfte med webbplatsen är att visa de dokument som finns bevarade från ombyggnationen av banken för de som är intresserade och även ge tillgång till texterna för studier av innehåll och struktur i dem. Tillgången och användbarheten ökar genom att texterna är kodade till maskinläsbara och sökbara.

På webbplatsen går det även att läsa om projektet i sin helhet.

Bevarande

Alla filer från projektet, texter som bilder, finns sparade på en extern hårddisk samt i ett repozitorie i den webbaserade lagringstjänsten Github. En del av det digitaliserade materialet har även publicerats på internet på den webbplats som beskrivits ovan. Alla bildfiler är sparade i TIFF-format, det är filer som tar mycket plats och tar lång tid att läsa in på en webbsida jämfört med komprimerade format som jpeg. Bilderna på webbplatsen är därför kopior av bildfilerna i jpeg-format.

Arbetstid

I tabell 1 visas den ungefärliga tid som lagts på respektive del av digitaliseringen.

Uppgift	Ca tid (timmar)
Förberedelser	20
Litteraturstudier	40
Scanning	4
Fotografering	6
OCR inkl efterkorr	20
Rapport	40
TEI	60
Transformering xslt	10
Publicering	30
Sammanställning	20

Tabell 1

Argumentation för relevans

I juli 1887 öppnade Tegneby sparbank sitt första kontor. Kontoret låg på Nösund på västra Orust och hade expeditionstid varje helgfri tisdag kl 9-11 (Andersson, 1937). 1909 konstaterades det att den ursprungliga bankbyggnaden var för liten och banken flyttade till en närliggande byggnad där banken sedermera hade verksamhet fram till 1998 då kontoret på Nösund stängdes. Under dessa år hade verksamheten utvidgats, bytt namn till Orust sparbank och huvudkontoret flyttat till Henån, där det är verksamt än idag (Hallberg, 2001).

Sparbanken har haft stor betydelse för kommunen och samhället. Bland annat bekostade sparbanken belysning utanför banklokalen samt gatubelysning i Nösunds samhälle i samband med att bankens lokaler fick elektriskt ljus 1919. 1926 beslutade banken att, för att främja sparsamhet, ge bankbok och 5 kr insatta till varje barn som skrevs in i kommunens småskolor. Sparbanken erbjöd humanare lånevillkor jämfört med de riksbankslån som före bankens start var det vanligaste sättet för jordbrukare och företagare att anskaffa kapital. Det, tillsammans med kommunens skatteintäkter från banken, bidrog till att de ekonomiska förhållandena i området blev bättre och mer rättvist än tidigare (Andersson, 1937).

I takt med att verksamheten växte i omfattning ställdes ökade krav på bankens lokaler. Revisorer och det allmänna ombudet gav förslag till bankens styrelse om åtgärder för bättre kassavalv och expeditionslokaler. Detta ledde till att bankens huvudmän på ett sammanträde den 30 april 1935 beslutade att, på bankens bekostnad, utvidga valvet och övriga lokaler. Arkitekt Arthur Brattberg i Uddevalla fick uppdrag att uppföra förslag och ritningar för ändringarna och Otto Olsson i Boxvik

utsågs till byggmästare. Arbetet utfördes av bosatta i kommunen, bortsett från Harry Persson i Ljungskile som ansvarade för värmeledningsinstallationen (Andersson, 1937).

Syftet med detta digitaliseringssprojekt är att bevara och tillgängliggöra dokumentation från den ombyggnad som utfördes 1935 på förslag från allmänna ombudet. Idag är byggnaden Q-märkt av Orust kommun vilket innebär att byggnaden bedömts ha kulturhistoriskt värde och det finns strikta regler för hur eventuella ombyggnationer får göras. Utgångspunkten är att förändringar ska göras varsamt med hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och hur byggnaden ursprungligen sett ut (Orust kommun, 2020). Lokalen har renoverats och gjorts om flertalet gånger efter 1935 och dokumentationen från den tidiga utbyggnaden kan därför fungera som källmaterial om det skulle finnas intresse att återskapa det gamla utseendet av lokalen. Dokumenten är även intressanta för forskning inom olika fält såsom byggnadsteknik, då de tekniker och byggnadsmaterial som användes är beskrivna i dokumenten.

Att bevara kulturellt och intellektuellt material har enligt Abby Smith (2004) flera fördelar. För det första beskriver Smith att människans natur och kultur bygger på dåtiden och kunskap om handlingar, tankar, gärningar och ogärningar som gjorts före oss. För att bevara och föra vidare sådan kunskap och bedriva forskning för att öka kunskapen krävs pålitliga historiska resurser att studera. Digitalt bevarande underlättar tillgången till den typen av resurser. Smith betonar vikten av att digitaliserade resurser ska vara just pålitliga och trovärdiga. Målet med digitalt bevarande är att resurserna är tillgängliga för framtiden i så autentisk, fulländad och stabil form som möjligt (Smith, 2004).

I detta projekt har dokument från 1935 digitaliseringats. Dokumenten består av handskrivna brev och handritade ritningar, båda är skrivna respektive ritade på tunna och ömtåliga papper. Detta gör att de inte kan användas i någon större utsträckning om de ska hålla över tid. Historiska dokument gjorda av känsliga material är, enligt litteratur i ämnet, en ytterligare viktig anledning till digitalisering (Smith, 2004; Björk, 2015; Deegan & Tanner, 2004).

Kritisk analys och argumentation för metodval

Digitalisering i syfte att bevara dokument innebär flera tekniska utmaningar och beslut som ska fattas. I metodvalet för detta projekt har jag utgått från guidelines utformade av Federal Agencies Digitization Guidelines Initiative (2011). Anledningen till att följa dessa guidelines var för att få en överblick över projektets alla faser och utifrån det planera arbetet. En ytterligare fördel med det var att inga viktiga steg i processen glömdes bort.

Capture

Den huvudsakliga bristen i capture-momentet var fotograferingen. Fotograferingen utfördes på kort tid och det fanns heller inte tid att redigera bilderna i efterhand. Rätt utrustning och kompetens saknades för att fånga bilderna optimalt med kamera. Scanningen gjordes med upplösningen 300-600 dpi, en rimlig upplösning med okej resultat. Lägre upplösning skulle möjligen kunna gjort att visst brus som veck i pappret inte blivit lika framträdande.

OCR

För att transkribera den tryckta texten i de digitaliserade kopiorna av dokumenten till rena textfiler användes tekniken Optical Character Recognition (OCR). Tanner beskriver potentiella användningsområden för OCR i sin artikel *Deciding whether Optical Character Recognition is feasible* från 2004. OCR skapar text som maskiner kan förstå från digitala bilder med tryckt text. Potentiell användning Av OCR kan enligt Tanner vara för indexering och möjlighet till fulltextsökning samt användning av själva texten. Anändningsområden kan exempelvis vara att representera texten i forskningssammanhang eller göra texten möjlig att strukturera och tilldelas metadata med hjälp av ett mark up-language. De olika användningsområdena kräver olika nivå av korrekthet. Exempelvis för att bara göra texten sökbar krävs inte 100 % korrekt. Däremot om texten ska märkas upp och struktureras behöver den stämma väl överens med originaltexten (Tanner, 2004). I detta projekt fanns dels ett syfte att visa hur texterna visuellt såg ut men framför allt att kunna märka upp texterna med TEI och använda innehållet i texterna. För att motivera användning av OCR till dokument krävs enligt Tanner (2004) att det är så lite manuellt efterarbetet som möjligt. Eftersom texterna i detta projekt ändå skulle gås igenom och märkas upp är det lätt att då rätta till eventuella fel från OCR-processen.

Tanner (2004) beskriver också hur det går att påverka en resurs möjlighet för lyckad OCR, bland annat genom att scanna med hög upplösning och i färg eller gråskala. I scanningsskedet valde jag en upplösning på 300 dpi för textdokumenten, vilket är en acceptabel upplösning utifrån Deegan och Tanners intervall som beskrivs i texten *Conversion of primary resources* (2004). Enligt Deegan och Tanner bör handskrifter och fotografier fångas med en upplösning mellan 300 och 600 dpi. För tryckt text i svartvitt är motsvarande intervall 75-150 dpi (Deegan & Tanner, 2004). Visserligen är de brev som scannats för OCR-bearbetning i projektet inte handskrivna men originalen är heller inte tryckta i svartvitt och därför är det motiverat att scanna med högre upplösning. Resultatet för OCR-processen i detta projekt var inte beroende av kvalitén på scanningen utan på kvalitén på originaldokumenten. I två av de maskinskrivna breven var texten suddig i originaldokumentet. De texterna hade låg korrekthet efter att ha gått igenom OCR-verktyget. Ett annat exempel på text med låg korrekthet hade många ändringar och överstryckningar gjorts i originaldokumentet. Raderna var därför ojämna och röriga vilket verkar varit svårt för OCR-verktyget att tolka. För övrigt var korrektheten god och jag upplever att det var effektivt och tidsbesparande att använda sig av OCR.

TEI

Text encoding initiative (TEI) har använts som mark up-language för textdokumentet i projektet. TEI startade som ett projekt med avsikt att kunna göra maskinläsbar text som inte var specialiserat för ett visst ämne utan mer universellt (Renar, 2004). Det går alltså att anpassa utifrån behov vilket passade detta projekt. TEI-vokabuläret gör att texten kan användas på många olika sätt lång tid framöver och genom att lägga till metadata om käldokumenten i TEI-headern sätts dessa i ett sammanhang. Kodningen har utförts på ett systematiskt och konsekvent sätt. Samma element har använts i olika dokument för motsvarande strukturer, vilket ökar skalbarheten hos projektet. Om fler dokument tillkommer som ska kodas kan samma struktur följas och det blir en enhetlig samling.

Xml-filerna har transformerats för att underlätta läsbarheten med hjälp av en stilmall enligt xsl. I detta fallet är de transformerade till html för att kunna publiceras på en webbplats. De publicerade html-versionerna av de transkriberade texterna kunde varit mer lika originaldokumenten visuellt sett

och mer genomarbetade för att representera originalet. På grund av tidsbrist har detta inte gjorts, dock finns faksimilkopior av originaldokumenten publicerade i anslutning till de transkriberade texterna och därmed visas den visuella strukturen hos originaldokumentet. Det egentliga syftet med transkriberingen och märkningen i TEI var inte att fånga det visuella utan att fånga struktur och innehåll i texterna vilket har gjorts. Fler texter skulle kunna kodas och transformeras med samma stilmall vilket underlättar för att utvidga samlingen.

Metadata

För bilddokumenten i projektet, det vill säga fotografierna och ritningarna har metadatan dokumenterats utifrån IPTC standard för metadata för fotografier. Dappert et al lägger tyngdpunkt på betydelsen av metadata i boken *Digital preservation metadata for practitioners: Implementing PREMIS* (2016). Författarna beskriver metadatan som en nyckelfaktor för åtkomst, hantering och förståelse av objekten som bevaras. Att använda standarder för metadata förenklar ytterligare åtkomst och hantering samt gör objekten flexibla att flyttas mellan olika repositorier (Dappert et al, 2016). Även Deegan och Tanner (2004) lyfter vikten av metadata, de uttrycker att metadatan är lika viktig som datan i det som digitaliseras för att materialet ska vara hållbart och användbart över tid. I detta projekt är metadatan för bilddokumenten separerade från själva bilddokumenten. Optimalt skulle vara att metadatan sparades i samma filer som bilderna. Detta för att hålla ihop metadatan med bilden, en bild utan metadata är inte speciellt användbar. För att lägga till metadata i bildfilerna krävs mjukvara som inte funnits tillgänglig i detta projektarbete och därför har metadatan lagts till som bilaga i rapportdokumentet i stället. Med tillgång till rätt utrustning skulle denna metadata kunna läggas till i bildfilerna i framtiden.

Trots att detta är ett litet projekt med få dokument har de för skalbarhetens skull delats upp i kategorierna foton, ritningar, brev samt arbets- och materialbeskrivningar. Skulle fler dokument tillkomma kan de placeras in i befintliga kategorier eller, vid behov, skapa nya kategorier.

Publicering och bevarande

En viktig aspekt i digitaliseringsprocessen är hur de digitaliserade objekten ska bevaras över tid (Deegan & Tanner, 2004; Smith, 2004). I detta projekt har alla filer sparats i en extern hårddisk. För att det ska vara ett hållbart sätt att bevara materialet över tid måste det hela tiden kontrolleras och försäkras att den mjuk- och hårdvara som krävs för att komma åt filerna i hårddisken fungerar. Både hård- och mjukvara åldras så även om datan finns där kan den bli oläsbar. Enligt Smith (2004) finns lösningar men som alla medför risk att information försvinner längs vägen och metoderna kan vara kostsamma. Även material som publicerats på internet kräver hantering för att bevaras över tid. Det är exempelvis viktigt att säkerställa att webbplatsadresser och länkar fungerar och inte blivit ogiltiga eller ändrade.

Målgruppen för det publicerade materialet är till exempel personer som är intresserade av Orusts samhällens historia och historiska byggnadstekniker. Det kunde därför ha funnits mer fakta om det på webbplatsen för att ytterligare sätta dokumenten i ett sammanhang. Det skulle kunna läggas till i framtiden exempelvis med hjälp av Nösunds kulturhistoriska förening.

Slutsats

Digitaliseringprocessen innehåller många delar och det har visat sig vara svårt att göra prioriteringar för vilka delar som ska ges mer tid. I detta projekt har exempelvis mycket tid lagts på uppmärkning av text i TEI. Bildredigering och bättre fotografering har då blivit åsidosatt. Prioritering är dock en viktig del av arbetet och utifrån projektets syfte var det rimligt att lägga mer tid på texterna än på bilderna.

Detta digitaliseringssprojekt skulle kunna utökas om fler dokument hörande till samma ombyggnad hittades eller dokument om andra byggnadsprojekt där samma personer eller liknande material och tekniker används. Kodningen är konsekvent och standarder för metadata har används och det skulle därför gå smidigt att lägga till ytterligare resurser i denna samling.

I framtiden skulle det vara intressant att komplettera detta projekt med dokument om vad som hänt efter ombyggnaden 1935, flera förändringar på byggnaden har gjorts och det skulle ytterligare sätta dokumenten i ett större sammanhang. Det skulle också vara intressant att komplettera med fakta om samhället Nösund, bankens historia, om byggtekniker och material som används, personerna bakom arbetet med mera. Sådant kan läggas till i framtiden.

Referenser

Andersson, C. (1937). *Tegneby sparbank 1887-1937: Minnesskrift utg. med anledning av bankens 50-årsjubileum*. Göteborg: O. Isaacson.

Björk, L. (2015). How reproductive is a reproduction? Digital transmission of text-based documents. Borås: University of Borås.

Dappert, A., Guenther, R., & Peyrard, S. (2016). *Digital Preservation Metadata for Practitioners Implementing PREMIS* (1st ed. 2016.). Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-43763-7>

Deegan, M. & Tanner, S. (2004). Conversion of Primary Sources. I Schreibman, S., Siemens, R. & Unsworth, J., (Red.), *A Companion to digital humanities*. Oxford: Blackwell

Federal Agencies Digitization Guidelines Initiative. (2011). <http://www.digitizationguidelines.gov/guidelines/DigActivities-FADGI-v1-20091104.pdf>

Hallberg, S. (2001). *Alla dessa hus på Nösund*. Västra Frölunda: Sten Hallberg.

IPTC. (2021). *Photo Metadata*. IPTC. <https://iptc.org/standards/photo-metadata/>.

Orust kommun, (2020). *Med varsam hand - Bygga i känsliga miljöer* [Broschyr]. Uddevalla: Bohusläns museum. https://www.orust.se/download/18.69959c3717597462136dcc/1606314030999/BV-Broschyr%20Orust_slutlig%20version%20201009.pdf

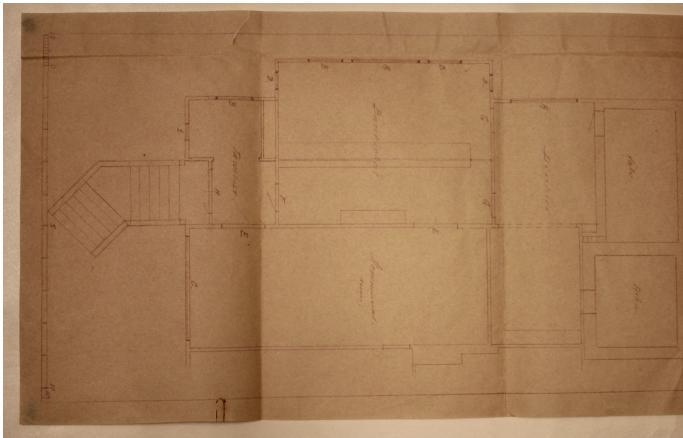
Renar, A. (2004). Text encoding. I Schreibman, S., Siemens, R. & Unsworth, J., (Red.), *A Companion to digital humanities*. Oxford: Blackwell

Smith, A. (2004). Preservation. I Schreibman, S., Siemens, R. & Unsworth, J., (Red.), *A Companion to digital humanities*. Oxford: Blackwell

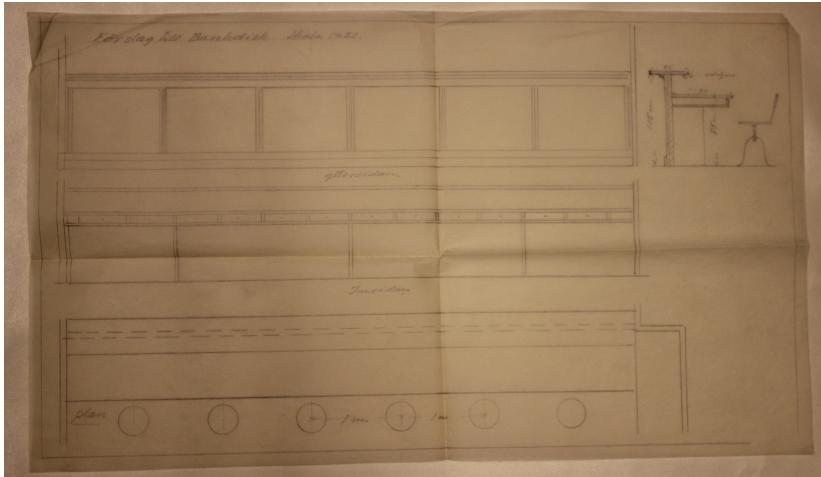
Tanner, S. (2004). *Deciding whether Optical Character Recognition is feasible*. London: King's College.

TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange (2014). Oxford: The TEI Consortium, Technical Council. [selected parts]

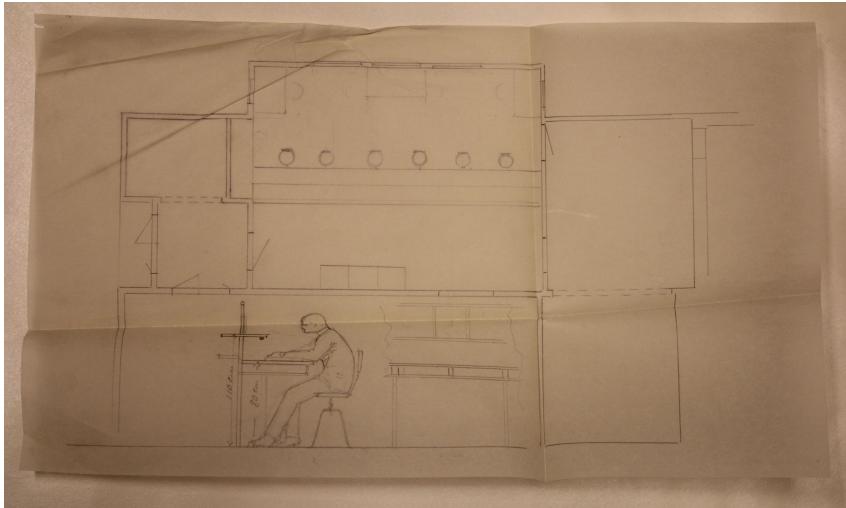
Bilaga 1: Metadata bilder

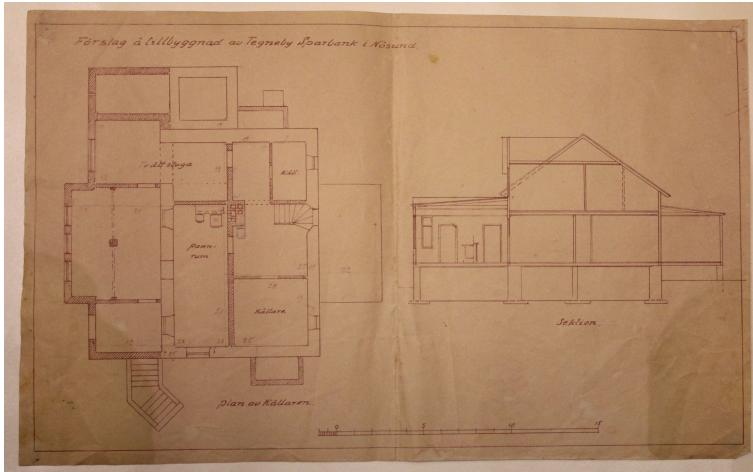
Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Arthur Brattberg	
Creator's job title	Arkitekt	
Date created	1935	
Description	Ritningsförslag på nya banklokalen på Tegneby Sparbank, Nösund. På ritningen finns rummens funktioner uppmärkta; tambur, banklokal, direktörsrum, valv, arkiv och kommunalrum. Vissa ändringar skulle ske i senare förslag exempelvis trappan in som här är svängd men som i det färdiga resultatet blev rak.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Ritning av den nya banklokalen	
Key words	Ritning, arkitektur, renovering, utbyggnad	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architecture	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Ritning banklokal I	

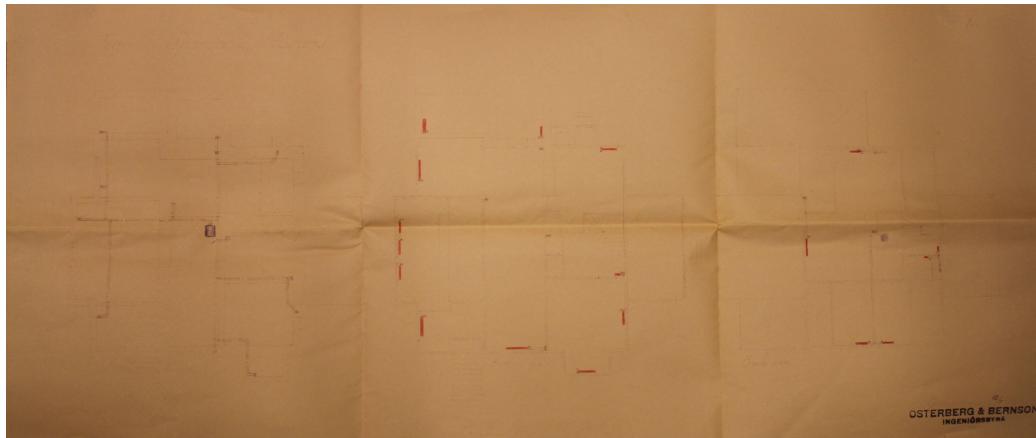
Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Arthur Brattberg	
Creator's job title	Arkitekt	
Date created	1935	
Description	Ritning av bankdisken designad av arkitekt Arthur Brattberg. Ritningen visar disken från yttersidan som kunderna möter, från insidan där bankpersonalen sitter, uppifrån samt sett från sidan. Ritningen kompletteras av en beskrivning i ett brev från Brattberg skrivet 14/11.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Ritning av den nya bankdisken	
Key words	Ritning, arkitektur, renovering, utbyggnad	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architecture	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Ritning bankdisk	

Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Arthur Brattberg	
Creator's job title	Arkitekt	
Date created	1935	
Description	Ritning över banklokalen med bankdisken i mitten och annan inredning längs väggarna. Ned till ritning från sidan på personal sittandes vid den nya disken.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Ritning av den nya banklokalen	
Key words	Ritning, arkitektur, renovering, utbyggnad	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architectue	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Ritning banklokal II	

Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Arthur Brattberg	
Creator's job title	Arkitekt	
Date created	1935	
Description	Ritning över källarplanet och huset från sydost. Förslaget på tillbyggnad är de streckade ytterväggarna.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.ipfc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Ritning av den nya banklokalens källare och byggnaden	
Key words	Ritning, arkitektur, renovering, utbyggnad	
Subject code	Design and engineering	http://cv.ipfc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.ipfc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architectue	http://cv.ipfc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Förslag å tillbyggnad av Tegneby Sparbank i Nösund	

Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Troligtvis Gustaf Mauritz Bernson	
Creator's job title	Ingenjör	
Date created	1935	
Description	Ritning över husets alla plan med alla värmerradiatorer markerade i rött. Denna ritning hävvisas till i ett brev skrivet 12 september 1935 från G.M. Bernson på ingenjörsbyrån Österberg och Bernson i Göteborg med anbud och beskrivning av värmeledningsanläggningen i fastigheten.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Ritning av värmeinstallationen	
Key words	Ritning, arkitektur, renovering, utbyggnad	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architectue	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Ritning värmeanläggning	

Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Okänt	
Date created	1935	
Description	Foto av banklokalen när renoveringen var färdig. Bankdisken ritad av arkitekt Arthur Brattberg. I bakgrunden till vänster är dörren där kunderna kom in.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Nya banklokalen på Tegneby Sparbank	
Key words	Renovering, banklokal, bankdisk, inredning	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architectue	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Banklokal I	

Field name	Field value	URI
City	Nösund	
Country	Sverige	
Country ISO-Code	SE	https://www.iso.org/obp/ui/#iso:code:3166:SE
Creator	Okänt	
Date created	1935	
Description	Foto av banklokalen när renoveringen var färdig. Bankdisken ritad av arkitekt Arthur Brattberg. Dörrarna till vänster och i mitten ledde till direktörsrummet och dörren till höger ledde in till det så kallade kommunalrummet.	
Description writer	Agnes Malm	
Digital source type	Digitised from a print on non-transparent medium	http://cv.iptc.org/newsCodes/digitalSourceType/print
Event	Ombyggnation av Tegneby Sparbank år 1935	
Headline	Nya banklokalen på Tegneby Sparbank	
Key words	Renovering, banklokal, bankdisk, inredning	
Subject code	Design and engineering	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004007
Subject code	Renovation	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/04004006
Subject code	Architectue	http://cv.iptc.org/newsCodes/subjectCode/01002000
Title	Banklokal II	